

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4627/09

בג"ץ 5150/12

לפני:

כבוד הנשיא א' גרוניס
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג

- העותרים בבג"ץ 4627/09:
1. אברהים אל-עפאש
 2. לאבד אל-עפאש
 3. מוסה אבו בנייה
 4. רופאים לזכויות אדם – ישראל
 5. קרן אלעונה בע"מ – המועצה לכפרים בלתי מוכרים
 6. מגמה ירוקה
 7. במקום – מתכננים למען זכויות תכנון

העותרת בבג"ץ 5150/12: תנועת רגבים

נ ג ד

- המשיבים בבג"ץ 4627/09:
1. השר להגנת הסביבה
 2. שר הפנים
 3. שר הבריאות
 4. השר לבטחון פנים
 5. מפכ"ל המשטרה
 6. שר הבטחון
 7. המועצה האזורית אבו בסמה
 8. המועצה המקומית תעשיית רמת חובב
- המשיבים בבג"ץ 5150/12:
1. שר החינוך
 2. סגן שר הבריאות
 3. רחמים יונה, יו"ר מועצה מקומית אבו בסמה
 4. יהודה בכר, מנכ"ל הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב

- משיבים פורמאליים:
1. אברהים אל-עפאש
 2. לאבד אל-עפאש
 3. מוסה אבו בנייה

עתירות למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: ט' בניסן התשע"ג (20.03.2013)

בשם העותרים

בבג"ץ 4627/09 : עו"ד כפיר אמון

בשם העותרת

בבג"ץ 5150/12 : עו"ד אברהם פלמון; עו"ד בצלאל סמוטריץ

בשם המשיבים 6-1

בבג"ץ 4627/09

ובשם המשיבים 1, 2 ו-4

בבג"ץ 5150/12 : עו"ד תדמור עציון

בשם המשיבה 7

בבג"ץ 4627/09

והמשיב 3 בבג"ץ 5150/12 : עו"ד חן אביטן

בשם המשיבה 8

בבג"ץ 4627/09

עו"ד אהוד ערב

בשם המשיבים הפורמאליים

בבג"ץ 5150/12 : עו"ד סאוסן זהר

פסק-דין והחלטה

הנשיא א' גרוניס:

1. העתירה בבג"ץ 4627/09 (להלן - העתירה הראשונה) הוגשה על ידי תושבים בכפר ואדי אל נעם (להלן - הכפר). הכפר מצוי בסמוך לאתר נאות-חובב (שבעבר נקרא רמת-חובב). בנאות-חובב פועלים מפעלים שונים שיש בהם חומרים מסוכנים. בעתירה הראשונה הלינו העותרים על היעדר אמצעי התראה והגנה מפני חומרים מסוכנים שעלולים להיפלט מנאות-חובב. במהלך הדיונים בעתירה הראשונה עלה עניין נוסף, הנוגע לבתי ספר בהם לומדים ילדי הכפר. מתברר, כי אף בתי הספר נמצאים בקרבה יתרה לנאות-חובב. על כן, החלו הרשויות המינהליות הנוגעות בדבר בפעולות להעתקתם של בתי הספר לאתר מרוחק יותר מנאות-חובב. עתירה נוספת, בג"ץ 5150/12, שהוגשה כשלוש שנים לאחר הגשתה של העתירה הראשונה (להלן - העתירה השנייה), מבקשת להביא לסגירתם של בתי הספר הקיימים ולהעברתם של התלמידים הלומדים בהם לבית ספר ביישוב שגב-שלום.

בפסק-דין מיום 28.10.2012 הוחלט (על ידי הנשיא א' גרוניס והשופטים א' חיות ו-נ' הנדל) למחוק את העתירה הראשונה. זאת בשל כך שהעותרים לא הגישו תגובה, אף לאחר שנשלחה להם התראה. עתה מונחת בפנינו בקשה לביטול פסק הדין. ביום 20.03.2013 קיימנו דיון בו נשמעו טענות לגבי בקשות הביטול וכן נשמעו טיעונים לגופה בקשר לשתי העתירות.

2. נוכח ההסברים שניתנו על ידי העותרים בעתירה הראשונה בנוגע למחדל ובהתחשב בהסכמתם של המשיבים 1-6 באותה עתירה, אנו מבטלים את פסק-הדין בעתירה הראשונה.

3. מן התגובות וההודעות שמסרה פרקליטות המדינה עולה כי בשל הקרבה הרבה של הכפר לאתר, אמצעי התראה שונים לא יהיו יעילים. במלים אחרות, ענן של חומר מסוכן שנפלט מאחד המפעלים באתר יגיע לכפר, בהתחשב בכיוון הרוח ומהירותה, תוך זמן כה קצר, כך שהתראה לא תהא אפקטיבית. לעמדתם של המשיבים המיוצגים על ידי פרקליטות המדינה, הפתרון הנכון הוא העתקה של הכפר למקום אחר, המרוחק מן האתר. עוד יצוין, כי לטענתה של פרקליטות המדינה, תושבי הכפר התיישבו במקום באופן בלתי חוקי ושלא על פי דין. בכל הנוגע להעתקתם של בתי הספר, מסרה פרקליטות המדינה בהודעה מיום 17.06.2012, כי ההערכה היא שניתן יהיה להעתיק את בתי הספר עד לפתיחתה של שנת הלימודים הבאה (התשע"ד), בחודש ספטמבר 2013. נחזור ונזכיר את שנאמר בהחלטה מיום 02.04.2012, שניתנה בתום דיון קודם בעתירה הראשונה: ההנחה היא שתושבי הכפר ישתפו פעולה עם הרשויות בעניין העתקתם של בתי הספר לאתר מרוחק יותר מנאות-חובב.

4. אנו סבורים כי דינה של העתירה השנייה להידחות. הסיבות לכך קשורות האחת בשנייה: ראשית, העותרת בעתירה השנייה הינה גוף ציבורי שמתערב בריב לא לו. הדרישה של העותרת הינה להעתיק את בתי הספר בהם לומדים מאות תלמידים, זאת בשל הסיכון העלול להיווצר עקב פליטה של חומרים מסוכנים. לעותרת אין כל קשר ענייני לתלמידים בבתי הספר ואין לה כל קשר לבני הכפר. אין העותרת יכולה להפוך עצמה לאפוטרופא של בני הכפר והתלמידים. שנית, הנושא של העתקת בתי הספר עלה בגדרה של העתירה הראשונה. פרקליטות המדינה מעדכנת מעת לעת בעניין. משמע, הנושא נתון ממילא תחת עינו הבוחנת של בית משפט זה בגדרה של העתירה הראשונה.

5. אשר על כן –

(א) פסק הדין מיום 28.10.2012 שניתן בעתירה הראשונה (בג"ץ 4627/09) –
מבוטל.

(ב) פרקליטות המדינה תגיש הודעה מעדכנת במסגרת העתירה הראשונה לא
יאוחר מיום 13.06.2013.

(ג) העתירה השנייה (בג"ץ 5150/12) נדחית. העותרת תישא בשכר טרחה
לטובת המשיבים 1-2 ו-4 בסכום של 3,000 ש"ח.

ניתן היום, י' בניסן התשע"ג (21.03.2013).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

הַנְּשִׂיא